

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 80— Cor.
Pe jumătate an 40—
Pe 3 luni . . . 20—
Pe o lună . . . 7—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 100 franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Ștrada Zrinji Nr. 1 a.

INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumile publice și Loc
deschis costă șirul 1 Gor.
Manuscrisurile nu se in-
napolază.

Preoți cu crucea 'n frunte!

Se apropie zorile unei nouă vieți. O lume veche, zidită pe suferinți și nedreptate, trece, se prăbușește cu vuet mare, ca să facă loc unei lumi noi, cu cer nou și pământ nou. Vine lumina nouă, care va șterge ura de veacuri din popoare, va șterge și lacrimile de pe fețele celor obidiți, celorce atât de mult au suferit.

Ideia mântuitoare a marelui apostol al libertății popoarelor, prezidentul Wilson, pătruns-a în toate colțurile lumii și a luminat toate adâncurile ei. De-acum fiecare popor e stăpân pe soarta sa.

Neamul românesc de veacuri a oftat după ziua aceasta, pentru că de veacuri a însetat după dreptate. Și astăzi nimic nu-l va abate dela hotărârea tare, de a dispune singur de soarta sa. În aceste zile se scrie pe veacuri cartea neamurilor — și cartea neamului românesc.

De se va scrie bine, fericiți vom fi; de se va scrie rău și acum, nenorociți vom rămânea în veci vecilor. Acum dar e clipa supremă să stăm bine, să stăm cu frică și să luăm aminte cum ne împlinim datoria față de neam.

— **Comitetul și Consiliul național român**, în mâinile cărora sunt depuse destinele neamului, și-a spus cuvântul în ședința ținută în Arad. Pe cale pașnică, dacă se poate, ori în caz de necesitate cu alte mijloace ducătoare la scop, dar oricum trebuie să se realizeze dreptul națiunii române de a dispune singură asupra sortii sale.

Comitetul și Consiliul național au vorbit sute de mii și milioane de Români ca o armată nebiruită le urmează. Să meargă numai rezoluți pe calea începută.

Din frământările acestea mari toți factorii trebuie să-și ia partea cuvenită. Nu poate rămânea departe nici **Biserica națională**. Biserica a avut în trecut frumoasa chemare de a păstra curat sufletul românesc. Ea a trăit cu neamul, a suferit cu el și împreună s'a bucurat în clipele mai liniștite ale neamului.

Din vremi bătrâne, de demult, biserica a fost locul unde sufletul românesc năcăjit și asuprit a aflat scăpare și alinare. Și până astăzi ea a dat prilej tuturor elementelor de bine de a se sfătui și în lucrurile de folos neamului. Pentru toate facerile de bine cu mândrie și cu drag am privit totdeauna la biserică, și ne-a fost fală, că avem o biserică națională.

O biserică — care de veacuri a împărțit soarta neamului în bine și în rău — nu va lipsi dela împlinirea datoriei sale nici în aceste momente mari. Am crezut aceasta și aici pe o clipă nu ne-am îndoit, căci este firesc ca așezământul acesta venerabil și sfânt după umilirile suferite alături cu națiunea, acum împreună să se bucure și în zilele de mărire și de înălțare.

Și biserica și-a spus cuvântul.

Circulara Preasfințitului Părinte al Caransebeșului, **dr. E. Miron Cristea**, ținuta deam-nă, românească a părintelui episcop **dr. Valeriu Traian Frențiu** la adunarea națională dela Lugoj sunt dovezi vii, că biserica înțelege duhul zilelor mari și că în ea află răsunet aspirațiile, visul neîmplinit, stropit cu lacrimi al neamului.

O, ce icoană frumoasă ne vrăjește înaintea ochilor circulara Preasfințitului Părinte! — Noi — ceice de veacuri pentru alții am lucrat, pentru străini ne-am rugat — avea-vom stăpânirea noastră națională. Pentru stăpânirea aceasta, pentru marele sfat al națiunii ne vom ruga; pentru ele vom cere ajutorul lui Dumnezeu ca să le ierte păcatele, să le lumineze mintea și să le ajute ca toate lucrurile lor să le facă spre binele obștesc.

Fericiți suntem, cari am ajuns să auzim muzica acestei frumoasă, de trei ori fericit Părintele, la care a biruit gândul și a trimis turmei sale credincioase solia aceasta frumoasă a viitorului!

Nu vom uita niciodată solia aceasta a Preasfințitului dela Caransebeș și ținuta deam-nă dela Lugoj a Preasfințitului Episcop dr. Valeriu Frențiu.

Suntem siguri, că în curând toți Episcopii români, ne vor înviora cu asemenea pildă, căci doar Sfințiiile lor simțesc cu neamul. Dumnezeu sfântul i-a pus judecători și apărători peste sufletele noastre, iar biserica națională le-a mai dat și cinstea de a fi interpreții și apărătorii aspirațiilor naționale.

Și acum toți cu un cuget și cu o simțire să sprijinească lucrurile Sfatului național.

Preoți români, împliniți cu frică și cu cutremur chemarea preotului istoric. Părințele Episcop al Caransebeșului și acel al Lugojului au dat pildă de însufățire și simțire românească și pilda aceasta trebuie să răsună în sufletele tuturor Românilor. Preoți și învățători, ziua vieții a sosit și pentru neamul românesc. Voi cunoașteți bine durerile și năcazurile țaranilor români, urziți din lacrimi și sudoare, lucrați din toate puterile, pregătiți oamenii pentru marele praznic, care va aduce **obșteasca înfrățire, obșteasca fericire și obștescul viitor**; va aduce și fericirea de veacuri visată a națiunii române.

(ii).

Constituirea comandei supreme a Gardelor naționale române din Ungaria și Transilvania.

Consiliul gardei naționale din Arad și-a ținut în ziua de 11 Noemvrie st. n. a. c. adunarea constituantă, sub prezidiul comandantului dl maior **Vlad**, numit de C. N. R.

Deciziunile s'au adus în înțelegere deplină în urma unui plan fixat de dl căpitan dr. Avramescu.

În cursul ședinței garda națională a putut saluta în mijlocul ei cu mare însufățire pe mult iubitul și cel mai zelos luptător al nostru, membrul comisiei executive a C. N. R. pe dl dr. **Ștefan C. Pop**, care a adresat oficerilor, sol-

datilor și poporului adunat următorul discurs dictat de înălțătoarele idei ale egalității, libertății și frățietății:

„Mă adresez către voi fraților — a zis dl Pop — cari prin ostași reprezentați poporul românesc cuminte și cinstit, iar prin oficeri toată floarea, toată așa numita inteligență a neamului.

În haosul de astăzi să luați la cunoștință, că numai și numai C. N. R. este chemat să vă dea de-o parte directivele de lopsă, de altă parte ca să pertracteze în numele întregului neam cu puterile entitei învingătoare cari garantează înapoierea dorințelor noastre și cu celelalte țări, cu cari am trăit odinioară în legătură de stat.

Voi sunteți chemați în primul rând, să susțineți și să restabiliți ordinea. Când ordinul C. N. R. vă trimite pe la satele românești, să mergeți ca frate la frate, ca luminătorii și voitorii de bine ai poporului.

Poporul nostru este cuminte și blând. Răsvătirile ce s'au făcut în unele locuri nu sunt urmările bolșevismului, pe care îl persecutam, ci mânia justă a bietului neam, care după secolii lungi ai iobăgiei a ajuns rada oligarhiei despotice toare. Să judecăm poporul după trecutul său și atunci vom pricepe fierberea și neliniștea lui în zilele aceste de desorientare...

Coboriți-vă la el, luminați-l, ridicăți-l și veți vedea, că este demn de libertatea și drepturile câștigate. Spuneți-i că după atâtea suferinți și se va face dreptate; promiteți-i că tot ce a îndurat și se va răsplăti, că i se va împărți pământ, că fietsecare om muncitor va fi împărțit de bogățiile pământului.

Explicați-i că dușmânia între popoare nu mai are rost, deoarece libertatea, frățietatea și egalitatea sunt comori comune. Dușmăniile, ce se fac și acum, provin din neștiință, pentru că cei cari se răfuiesc sunt îndemnați tot de un cuget și o dorință, și dacă s'ar cunoaște unii pe alții și-ar da mână ca frații.

Băgați de seamă fraților, că cu domni de ieri nu putem lucra împreună. Ei nu se știu împacă cu soarta să abdică de puterea asupra noastră, de azi pe mâine. Ei au dispus de o organizație de 60 de ani și numai azi înțelegem rostul dărilor plătite, după ce am văzut, că Austria cu toată putrețunea ei a azistat 4 ani în contra atacurilor puternice, bazată numai și numai pe teroare și pe tezaurul imens de război.

Noi nu dispunem de rame trecătoare, ci de țărâna poporului, peste care au trecut atâtea urgenți a veacurilor. Să fim precauți în organizarea noastră, să nu provocăm să nu înscenăm vărșări de sânge. Să fim înțelepți ca șerpii — cum spune scriptura — pentru că ce nu putem câștiga azi, vom primi mâine cu siguranță.

Luăți în seamă că noi, naționaliștii de ieri, am pierdut *mai* mult în războiu. *Noi* am fost purtați pe toate fronturile și necontenit am căzut prada urgiei, noi luptători ai cauzei nedrepte. Ne aducem aminte de fărădelegile îndurate, dar nu vrem să ne răsbunăm. Dreptatea cese va face va ajunge pe toți vinovații!

S'au încercat din partea domnilor de ieri apropieri pentru cooperare. Le-am respins, pentru că nu mai avem încredere. Poporul nostru este înțelept; inteligența noastră este la culmea chemării și nu ne lăsăm ademeniți. Nu primim mîinte dela ei și nu ne depărtăm de ținta noastră, să hotărâm noi înșine asupra sortii noastre! Fiți cu încredere în consiliul vostru național, pentru că acesta stă neclintit ca zidul în apărarea drepturilor noastre!

Noi vrem înțelegere frățească cu toate popoarele. O vrem și cu poporul maghiar democratizat. Nu avem arme, nu avem mașini puternice de războiu; arma noastră este țărâna neamului românesc și ajutorul celor mai mari popoare ale lumii. Le suntem vecinic mulțumitori

DESTRĂMAREA MONARHIEI.**Frământări și lupte spre libertatea națională.****Ungaria.**

Neue Freie Presse (Viena) scrie între altele *de spre nota lui Wilson* către guvernul român:

„Zădărnica mai e speranța, că antanta va împlini loial dorința guvernului maghiar de-a păstra alcătuirea țării în forma sa de azi. Cehii sunt deja pe teritoriu ungar și aproape de Pojon. Francezii se vor duce doar împotriva lor? Ori Wilson își va călca cuvântul, prin care a dat deplină putere Cehilor să judece singuri ce trebuie să facă? Nota lui Wilson, care aduce la cunoștință Românilor, în fața lumii întregi, că el împlinește tot ce numai vreau, e o chemare după toată rânduiala, ca nu cumva să fie modești, ci cât se poate să traducă în fapte tot ceea ce au sperat vre-odată în vâul lor ndrăzneț”.

Se desminte intrarea Românilor în Ardeal și Bănăt.

Guvernul maghiar a trimis a proclamație „Cătră popoarele țării”, iscălită de Károlyi și de min. de război Barthá:

Cehii au pătruns în Ungaria. Nefiind Ungaria în stare de război cu statuul cehoslovac, nimic nu îndreptățește fapta Cehilor. De aceea guvernul maghiar protestează și „a hotărât să păsească cu putere armată împotriva atacurilor de ori unde, îndreptate contra hotarelor țării, fiind acestea fățișe dreptului internațional”.

Intătele trupe au și plecat.

Pentru apărarea granițelor Ardealului ministrul Barthá a declarat că va organiza legiuni de Săcui.

După știri din Budapesta, generalul D'Esperay ar fi revocat trupele sârbești din Neoplanta.

Aceasta poate pentru încunjurarea ciocnirilor în restimpul evacuării, conform punctului 1 din contract.

Organizarea Românilor.**Consiliul militar român se organizează.**

Viena. — Baroanul Ioan Boeriu general major, cavalerul ordului Maria Terezia — a luat conducerea comisiei centrale a Sfatului militar român. General-majorul Boeriu va merge curând în Bucovina, Ungaria și Ardeal, să facă cunoscută organizația aceasta cu trupele naționale de aici.

Marinarilor români se alătură la Consiliul național român.

Din Pola a sosit o telegramă din partea marinarilor români, cari de asemenea au format o filială a consiliului național român, aducând la cunoștința consiliului central militar român din Viena, că și dânsii au depus jurământul de credință consiliului național român, punându-se la dispoziția lui. Tot odată le stă la dispoziție un vas de război, pe care l-au luat în primire, arborând pe el drapelul român.

Așa dar după câteva veacuri și pe Marea Adriatică, mândra Mare a mamei noastre, făclăie drapelul adorat al națiunii române.

Studentimea română se pune în serviciul Consiliului național român.

Tinerimea universitară română din Budapesta salută cu entuziasmul viguros al tinereții „Consiliul Național Român”, ca unicul organ îndreptățit și chemat să cărmuiască soarta națiunii române din Ungaria și Transilvania și conștie de vremurile hotărâtoare pentru soarta neamului românesc, se pune în serviciul lui hotărât fiind să aducă orice jertfă pentru binele neamului din care face parte.

Face, totodată, apel către toți cei de un simțământ și un gând cu ea că fără amânare să grăbească a da tot sprijinul Consiliului național român și în deplină solidaritate, umăr la umăr, să dea dovadă, că simțem un popor demn de principile proclamate de președintele Statelor-Unite Americane, ca toate popoarele să-și hotărască singure soarta și așezarea între celelalte națiuni libere.

Adunarea muncitorilor români din Csepel

a declarat cu multă însufletire și unanimitate, că se alătură la Consiliul național român și-l va sprijini în munca sa pentru creșterea fericirii poporului român.

Consiliul național român din Alba-Iulia.

În 4 Noembrie s'a înființat în Alba-Iulia Consiliul național român în frunte cu membrii: Ioan Teulescu protopop, Dr. Rubin Pațiuia avocat, Dr. Zaharie Muntean avocat, Dr. Ioan Marciac avocat, Dr. Ioan Colbazi avocat, Vasile Ureică protopop, Dr. Alexandru Fodor medic, Virgil Vlad farmacist; tot atunci s'a înființat și Consiliul militar român în fruntea căruia stă căpitanul Ioan F. Negruțiu inginer, iar membrii acestui consiliu sunt: Dr. Aurel Boteni medic, Dr. Zeno Dumitrescu medic, Dr. Dominic Medrea medic, Ovidiu Gritta sublocotenent, Ioan Halasu subloc., Florean Medrea căpitan, comandantul litar al gardei, Dr. Martijan Caluți adv. locotenent, Septimiu Pop inginer sublocot., Cornel Cozma locot., George Man subl., Florian Rusan stegar. Consiliul ca organ al comitetului executiv al partidului național român și-a început activitatea luând în mâinile sale conducerea întregului comitat — Alba-inferioară; prin urmare toate celelalte consilii din acest comitat au să primească informațiuni și îndrumări de la acest consiliu.

Consiliul național în Târnava-mare.

Membrii partidului național român din Târnava mare, întruniți în adunarea ținută la 5 Nov. 1918 în Sighișoara, decid unanim următoarele:

1. Salută cu bucurie Consiliul național român central, și exprimă aderență și credință nestrămutată, — declarând că în comitatul Târnava-mare s'a constituit Consiliul național român, al cărui scop este:

a) a întreține legătura cu Consiliul național român central al poporului român din Ungaria și Transilvania;

b) a executa decisiunile acestuia și

c) a mijloci legătura acestuia cu forurile sau factorii locali străini de Consiliul național român.

2. Consiliul național român stă pe baza liberei decizii a sorții poporului românesc și e întru toate supus Consiliului național român central, — care are să decidă singur în toate afacerile politice — fără să altereze libera decizie a poporului, din care numai absoluta independență națională și politică poate urma.

3. În ce privește ordinea publică amenințată de stările anormale de azi, — Consiliul național român se declară gata a conlucra cu factorii străini sau asemuitori ai cetățenilor noștri de națiune maghiară sau sâcască, spre asigurarea vieții și avutului tuturor cetățenilor comitatului, precum și a tuturor cetățenilor ungari sau transilvăneni.

Adunare populară în Brad.

În centrul Zarandului, în Brad, s'a ținut sub prezidiul profesorului *Dr. Ioan Radu* adunare populară. Președintele, în cuvântarea sa, preamărește „soarele învierii neamului nostru din patru țate”; dojenește faptele neiertate, ce s'au săvârșit; indeamnă la iertare — pentru înviere — și la fapte demne, cari să nu tulbure „zorilemândre ale păcii românești”. Tot acolo s'a constituit și Consiliul național român.

Adunări în cercul Șiria.

În 6 Noembrie adunarea cercului Șiria a ales de comisar pe dl *Dr. Iacob Hotăran*, deasemenea și 48 bărbați de încredere pentru cerc și senatul comunei Șiria. Dl G. N. Romina, comisarul poporului li-a luat jurământul în 7 Noembrie. În aceeași zi senatul comunei Șiria a ales prin vot secret de primar pe Savu Tămaș, iar sfetnici comunali pe D. Debeleac, P. Vancu, D. Budai, I. I. Amar și P. Ci-mașiu.

În 8 Noembrie comisarul Dr. Hotăran însoțit de membrii gardei naționale române din Șiria, a convocat adunare populară în Covăsinți, în care explicându-se poporului situația politică de azi, preotul Cure a fost încredințat cu constituirea antistiei comunale și cu organizarea gardei naționale.

Cercul Hălmașului.

Garda națională română stă sub conducerea lui Dr. E. Costina. Ordinea e completă. Din Hălmașiu se anunță oficios: Garda națională română ține sub pază toate oficiile, se restabilesc mijloacele de comunicație, telefon, telegraf. Urmează

restabilirea acestora în cerc. Oficiantilor vechi li s'a permis transportarea averilor private. În garda din Hălmașiu sunt numai Români: 44 oameni bine plătiți și excelent alimentați. Pentru acoperirea șeselor momentane locuitorii au dăruit până ieri 50 mii coroane.

Consiliul național român din Beiuș.

Duminecă, 3 Nov. n., Români din Beiuș înțelegând, că după amiazi Maghiarii vor să înființeze consiliul național maghiar, s'au întrunit în mod spontan în localul Casinei române, unde cu însufletire unanimită au declarat de constituit *Consiliul național român* cu următorii membrii în permanentă:

Dr. Ioan Ciordaș avocat, Dr. Gavril Cosma avocat, Camil Sălăgian profesor, Dr. Constantin Popoviciu avocat, Ilarie Crișan meserias, Roman Cristian meserias, Traian A. Pinteru sandidat de avocat, notarul consiliului, Dr. Alexandru Pteancu profesor, Dr. Constantin Pavel profesor, Dr. Cornel Nyes medic.

Consiliul național român constituit, prin membrii Dr. Ioan Ciordaș, Dr. Gavril Cosma, Dr. Const. Popoviciu aduce numai decât la cunoștința prețelului următoarea rezoluție:

„Români din Beiuș în adunarea lor ținută la 3 Nov. n. 1918 orele 12 a. m., pe baza dreptului de a dispune liber asupra sa fiecare națiune, — drept recunoscut și de consiliul național maghiar regnicolar, — au constituit consiliul național român ca organ al comitetului executiv al partidului național român”.

„Consiliul național român salută consiliul național maghiar din loc, și până la alte orientări, ce le va primi de la comitetul executiv al partidului național român, îl va sprijini în susținerea ordinii și în asigurarea rezolvirii neconturbate a afacerilor publice”.

Sătmar.

În 6 Noembrie s'a constituit în Sătmar Consiliul național român. Pe ziua de 13 Noembrie e convocată marea adunare de constituire, la care vor participa, prin reprezentanți, toate comunele românești din comitatul Sătmar.

Adunare națională în Caransebeș.

Români din Caransebeș au ținut Joi în 25 Octomvrie c. la orele 6 seara în sala cea mare a magistratului orașenesc o impozantă adunare națională, pentru a se pronunța în fața situației politice schimbate. Sala era în înțelesul strâns al cuvântului arhiplină de Români din Caransebeș și jur, iar galeria era împodobită cu cumuna damelor române din localitate. Mândrul drapel tricolor adumbria mulțimea. Vrednicul protopop al Caransebeșului, Andrei Ghidiu, deschide marea adunare printr'o vorbire însufletită. Ii urmează discursul înțelept al directorului Dr. Petru Barbu despre scopul întrunirii și despre folosirea în mod demn a libertății noastre naționale. Dr. Cornel Cornean expune luptele și străduințele neamului românesc în cursul celor trecute vremi și apoi propune ca adunarea să făgăduiască credință neclintită Consiliului național al Românilor din Ungaria și Transilvania, unicul for chemat a conduce treburile obștei românești; să aleagă un sfat național al Românilor din Caransebeș, căruia i-se supune prin rostul căpitanului Maniu și al locotenentului Dr. Al. Morariu și sfatul militar român, încredințat cu organizarea gardei naționale române. Adunarea primește propunerile și jură credință sfatului național român; apoi alege sfatul național local. Un convoiu nesfârșit pornește cu „*Deșteaptă-te Române*” și „*Pe-al nostru steag*” spre reședința episcopescă aducând omagii P. S. Sale episcopului Dr. E. Cristea. P. S. Sa pronunță cu acest prilej *unul dintre cele mai clasice și nsufletește discursuri, din câte a rostit vre-odată*. Apoi mulțimea se întoarce în ordine iarăși în piață, unde între accentele puternice ale imnului „*Trei colori*”, *înfige drapelul național pe frontispiciul magistratului orașenesc*.

La administrația ziarului „Românul” aia aplicare momentană**DOUĂ DOMNIȘOARE.****Sunt preferite cu scrisoare frumoasă și cu ceva praxă de birou.**

Administrația ziarului „ROMÂNUL”.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 12 Noembrie n. 1918.

Contele Károlyi către Wilson. La nota lui Wilson, trimisă popoarelor Ungariei contele Károlyi a răspuns prin telegrama fără fir următoarele:

Dle Prezident! Guvernul poporului maghiar constituit din sânul Consiliului maghiar național va face tot posibilul ca să conducă pe baza principiilor Dtale, popoarele Ungariei prin precizarea critică în ordine, dragoste reciprocă. Tot cugetul și toate puterile noastre se îndreptăază într'acolo, ca fapte neomenoase și abuzuri violente să nu păteze analele epocale de prefaceri a lumii. Nu permitem ca să se discrediteze ori să se trăgăneze prin volnicia libertății tragedia a poporului Ungariei. Te rog, dle prezident, comunică amicilor noștri celor mai mulți și inflăcărați, că noi declinăm orice răspundere înaintea opiniei publice a lumii, înaintea istoriei și a popoarelor pentru crimele sistemului vechiu, cari pe drept au provocat oșanda democrațiilor lumii. Te rog dle prezident, să mijlocești, ca faptă neomenoasă și abuz volnic să nu amenințe din nici o parte democrația și libertatea noastră tinăra. Aceasta ar răni teribil sufletul popoarelor noastre și ar face imposibilă formarea pacificării drepte și a înțelegerii dntre popoare, fără care nu va fi nici când pe această lume pace și liniște. Dle prezident! Nu permite ca strivirea și umilirea popoarelor să sãmene pe la noi în tot locul cugetul de revanș împotriva principiilor Dtale. Nu permite, ca nuanța pașnică a fiecărei națiuni să fie amenințată neconștient pe viitor de popoarele umilite și călcate în picioare, și să inundeze lumea civilizată cu masele unor noi nihilisti. Dle prezident! Lumea nouă aduce cu încredere cauza ei înaintea arcopagului lumii. Károlyi Mihály, ministrul prezident al guvernului popular ungar.

Aviz. Ziarul noștru îl redactează în mod provizor un comitet redacțional. Pentru a asigura mersul normal al ziarului, rugăm pe dñii ziaristi disponibili, cari ar dori să luăm asupra sa redactarea acestui ziar să se anunțe de urgență la Consiliul național român.

Secțiunea română a partidului socialdemocrat din Arad a ținut Duminică la 10 ore adunare în „Casa Muncitorilor”, la care au luat parte și mulți țărani, dintre cari 21 au abonat foaia noastră „Adevărul”. S'a ales președinte tov. I. Budean, iar notar tov. I. Costa. S'a constituit pe urmă comitetul din următorii: Leon Muntean casar, Ioan Costa Ludovic Feier și Vasile Bencecan contrilori, Vasile Maghiar, I. Budean, Dumitru Boar, Iacob Cărățus, George Hălăngian și Ilie Damian, membri ordinari. Tovarășul Budean salută călduros tovarășii și țărani prezenti și îi îndeamnă pe toți la muncă, să se organizeze și să aboneze foaia noastră „Adevărul”, să cetească fiecare cât mai mult, că numai așa putem fi în curent cu lucrurile și evenimentele ce se petrec în jurul nostru. Pe urmă tov. Sava Damian-Ștregar ia cuvântul și explică cu mult entuziasm însemnătatea revoluției, care a sugrumat sistemul barbar de guvernament de până aci, a rupt lanțurile cele mai tari ale militarismului și a înfăptuit democrația în toată lumea. Mai vorbesc încă tov. I. Costa, care pretinde dela țărani de față, ca nu numai să promită, ci să și stea într'ajutor și grupându-se sub steagul socialdemocrației, uniți în cugete și în simțiri vom putea ajunge la succesul dorit. E viu aplaudat! Adunarea se încheie între uralele de: Trăiască socialdemocrația!

Târguri improvizate pe la gări. Soldații germani în trecere spre casă înscenează pe la gări mai mari târguri formale. Se pun în vânzare tot felul de obiecte, mărfuri, vite și mobilare câștigate pe la fronturi, cu prețuri extraordinari de mici. S'a vândut d. e. la Arad cu prețul de 50 coroane un porc gras în greutate de 90 chilgr. și un pian bun cu 200 cor. Suntem încântați de marimă și de Nemților, cari ne vând de toate pe preț de nimic. Pe ei poate nu l-a costat nimic...

Guvernul sovietelor din Rusia a oferit pace ententei. Fixarea locului pentru pertractări o lasă în voia aliaților.

Oficiale.

Comanda supremă a Gardelor naționale Române din Ungaria și Transilvania.

ORDINUL NR 1.

Arad, la 12 Nov. 1918.

1. Organizarea.

Consiliul național român m'a demnit cu ziua de azi de comandant al tuturor gardelor naționale române din Ungaria și Ardeal. Preciau comanda și ordonez următoarele:

Statul major al gardelor naționale române cu reședința în Arad, se compune din:

Comandant: Major Alexandru Vlad.

Adjutant: Locot. Romul Rimbaș.

Secretar: Locot. Dr. Cornel Albu.

I. Referenți prezidiali: Căp. Dr. Vas. Avramescu,
Loc. Aurel Raien,
Sublocot. Sabin Mladin.

II. Referenți strategici: Căp. Teodor Serb,
Locot. Sabin Codarcea.

III. Referenți economici: Căp. Const. Bugariu,
Sublocot. Dr. Lazar Nichi.

IV. Referenți justițari: Loc. Dr. Al. Stoinescu,
Sublocot. Dr. Simeon Zaslo.

V. Referenți sanitari: Col. med. Dr. G. Moga,
Loc. med. Dr. Adam Iancu,
Sublocot. sanitar Salvator Vuia.

VI. Referenți de legătură: Căp. Virgil Cernea,
Vol. Dr. Victor Hotăran.

VII. Referenți suflători: Preot mil. Vas. Debu.

VIII. Biroul central: Sublocot. Ioan Martin.

2. Serviciu intern.

Toate rapoartele și actele cari intră în scris sau cu vorba, le primește adjutantul și sunt a se introduce în ordine cronologică prin exhibit și a se înainta la adutantură, de unde se vor înainta spre arerților, cari le vor rezolva; le vor înainta spre aprobare comandantului și numai după aprobare este permis să se trimită prin expedit.

3. Serviciu în cancelarie.

Referenții împreună cu personalul împărțit vor face serviciu zilnic dela 8—12 a. m. și dela 3—6 după amiazi.

4. Serviciu de inspecție.

Adjutantura va designa zilnic dintre ofițerii împărțiți și din rezerva personală ofițeri de inspecție, cari vor sta în serviciu dela 8 a. m. până la 8 p. m. schimbându-se tot la 12 ore. — Ofițerului de inspecție i se împărțește un telefonist, care va face tot în același timp serviciu pe lângă răspunderea personală a ofițerului de inspecție.

5. Serviciul de siguranță.

Secția gardei naționale din Arad este îndrumată să provadă serviciul de siguranță prin organele următoare: 1 ofițer, 2 subofițeri, 20 feciori și 4 ordonante. Garda are sediul în edificiul statului major; se va schimba zilnic la orele 2 p. m. și va primi ordinele detaliate dela adjutantura.

6. Serviciul de ordonanță.

Secția gardei naționale române din Arad va designa dintre gardiștii înrolați pentru adjutantură și fiecare referent câte 2 ordonante și pentru providerea serviciului de postă 4 bicicliști.

7. Activitatea referenților.

Adjutantura stă la dispoziția comandantului, va pregăti ordinele de zi, rapoartele și va rezolva actele rezervate.

I. Referenții prezidiali va ținea în evidență pe toți ofițerii și gardiștii înrolați, va continua organizarea gardelor și va face propuneri de ordine pentru desvoltarea și lățirea organismului gardelor naționale române.

II. Referenții strategici, va avea să organizeze gardele din punct de vedere militar, va îngriji de disciplina lor și folosirea lor în scopul de a putea susține ordinea și siguranța publică, cu un cuvânt va da directivele pentru serviciul extern a gardelor.

III. Ref. economic va lua în posesiune și în evidență toate materialele, armatură, muniție, edificii și întreg materialul militar spre a-l salva pentru Consiliul național român.

Va îngriji de competențele ofițerilor și a gardiștilor înrolați, atât pentru trecut cât și în viitor. Va

îngriji de alimentarea gardiștilor din serviciu.

Ref. justițiar va avea să rezolve toate chestiile juridice și judecătorești.

V. Referenții sanitari. Va îngriji ca toți soldații, cari au venit și vor veni din garnizoanele vechi să fie vizitați prin medicii locali încrezuți, va concentra bolnavii infecțioși în spitale designate pentru vindecare și va face organizare cât de vastă pentru îngrijirea sanitară a gardiștilor.

VI. Ref. de legătură. Susține legătura între Consiliul național român și comanda superioară a gardelor naționale române și va lua parte la ședințele Consiliului național român. Susține legătura cu autoritățile publice și informează ziarele.

VII. Referenții suflători va organiza o propagandă cât mai vastă pentru luminarea și deșteptarea poporului român, să înțeleagă însemnătatea schimbărilor mari politice și naționale. Va organiza mai departe agendele preoțești.

VIII. Biroul central va îngriji de exhibit, de expedit și arhivă și va provide toate agendele biroului.

8. Organizarea gardelor în comitate.

Garda națională din com. Arad s'a organizat anterior după cum s'a publicat în ordinul I apărut în ziarul *Românul* nr. 3 din 12 c. 1918 și s'a pus sub comanda supremă a gardelor naționale române.

Analog organizării gardei naționale române pentru comitatul Arad, au să se organizeze toate gardele din toate comitatele locuite de Români.

În sediul comitatelor se va forma comanda comitatensă, după formularul din punctul 1, a acestui ordin și imediat după organizare să se trimită prin un ofițer adjutantului comandai supreme, Arad Ferenc-tér, școala civilă, lista ofițerilor referenți împreună cu propunerea concretă asupra ofițerului, care va să fie denumit de comandant al gardei în comitatul respectiv.

Dacă va fi de lipsă, se pot asocia și 2—3 comitate pentru formarea unei garde comune.

Organizarea detaliată s'a publicat în organul oficios „Românul” nr. 1 și 3.

9. Competințe.

Competințele ofițerilor și subofițerilor cu plată din gardă este, până la rangul de căpitan, leafa veche fundamentală, plus 100 procente, iar dela rangul de major în sus, leafa fundamentală, plus 75 procente și zilnic 30 cor. adaus de serviciu, iar pentru gardiși pentru zilele de serviciu 20 cor., plus 5 cor. pentru alimentare.

Orice alte adausuri sunt oprite.

10. Desființarea sfaturilor militare.

Spre a evita orice neînțelegere și nedumerire asupra organizării gardelor naționale române, se constată, că acestea nu au avut și nu au nici o legătură cu așa numitele Sfaturi militare; și dacă din neînțelegere s'ar fi instituit imdeva formațiuni de felul acesta, sunt a se desființa și a se înlocui prin organele sus amintite a gardelor naționale române.

11. Comunicate.

Ordinele comandai superioare a gardelor naționale române din Ungaria și Transilvania se vor publica în ziarul „Românul” și se vor trimite la toate comandele gardelor comitatense prin poștă ori prin curier. Ordinele comandai gardelor naționale comitatense se vor extrada secțiilor concernente prin poștă și se vor înainta în 2 exemplare adjutantului comandai superioare a gardelor naționale rom. din Arad, Ferenc-tér 9. Polgári iskola.

12. Alimente-sabotage.

Fiind asigurarea alimentelor un interes general, exportul de bucate, îmbrăcăminte și ori ce fel de material e oprit, afară de cadrele teritorului locuit de Români.

R. Rimbaș, locot.
adjutant.

Major Vlad.
comandant.

Ultimele știri.

București. — România a terminat mobilizarea armatei dela 26—52 de ani.

Budapesta. — Guvernul a numit ambasador pentru România pe căp. Stoianovici care s'a și înfățișat la primministrul român. A fost primit afabil, dar primministrul a declarat, că va recunoaște Ungaria ca țară independentă, numai dacă o va recunoaște și antanta.

Pojon. — Celii au ocupat comitatele Nyitra Turóc, Árva și Trenesén.

Viena. — După zările olandeze, moștenitorul de tron german a fost împușcat.

Redactor responsabil: Dr. Sever Miclea.
Editor responsabil: Aurel Rusu.